

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **Ing. D. S.**, zast. Mgr. Janem Seidelem, advokátem, se sídlem Dělnická 213/12, Praha 7, proti žalované: **Rada pro veřejný dohled nad auditem**, se sídlem Vodičkova 1935/38, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 7. 2021, č. j. RVDA-1138/2021, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 8. 2022, č. j. 9 Ad 7/2021-101,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaná shora označeným rozhodnutím zamítla pro opožděnost odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Výkonného výboru Komory auditorů České republiky (dále též „výkonný výbor“) ze dne 12. 4. 2021, č. j. 648/2021 (dále též jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím výkonný výbor pozastavil žalobkyni - statutární auditorce výkon auditorské činnosti do dne, kdy nabude právní moci rozhodnutí, kterým se vůči žalobkyni končí trestní stíhání pro podezření ze spáchání zločinu zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1, odst. 2 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, a to ve formě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu, v níž namítla, že prvostupňové rozhodnutí je nezákonné, neboť nebylo žalobkyni řádně doručeno, v důsledku čehož se s ním mohla seznámit nejdříve 19. 5. 2021, její odvolání proti

uvedenému rozhodnutí, učiněné dne 20. 5. 2021, nemůže být tedy hodnoceno jako opožděné. Žalobkyně auditorskou činnost ve smyslu zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), vykonává v zaměstnaneckém poměru k auditorské společnosti CSA, spol. s r.o., tedy nikoli jako podnikatelskou činnost. Dne 18. 5. 2021 se žalobkyně seznámila s přípisem Komory auditorů č. j. 922/2021/Kr, jímž bylo této auditorské společnosti oznámeno, že žalobkyni jako statutární auditorce byl pozastaven výkon auditorské činnosti z důvodu zahájení trestního stíhání. V návaznosti na uvedený přípis žalobkyně zjistila, že písemnosti související s řízením o pozastavení výkonu auditorské činnosti včetně prvostupňového rozhodnutí byly doručovány do datové schránky s identifikátorem kzpr8pe zřízené pro žalobkyni jako podnikající fyzickou osobu, kterou však žalobkyně nevyužívá, neboť nevykonává podnikatelskou činnost. Datová schránka s identifikátorem kzpr8pe je příslušnou datovou schránkou pouze ve vztahu k písemnostem týkajícím se podnikatelské činnosti žalobkyně. Písemnosti doručované v souvislosti s řízením o pozastavení výkonu auditorské činnosti se této podnikatelské činnosti netýkají, neboť statutární auditorství v auditorské společnosti vykonávané v pracovním poměru zaměstnance není podnikáním. Fikce doručení podle § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (dále jen „zákon o elektronických úkonech“), nepřichází v případě doručování písemnosti do „nepříslušné“ datové schránky v úvahu.

[3] V replice k vyjádření žalovaného žalobkyně zopakovala, že nevykonávala auditorskou činnost jako podnikající fyzická osoba, nemohla se na ni tedy vztahovat povinnost využívat datovou schránku podnikající fyzické osoby. Navíc tuto datovou schránku žalobkyně nikdy neaktivovala, nejde tedy o případ, že by ji žalobkyně záměrně ignorovala.

[4] Městský soud v Praze nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí bylo podáno vskutku opožděně. Z obsahu správního spisu je evidentní, že prvostupňové rozhodnutí, jakož i oznámení o zahájení řízení o pozastavení výkonu auditorské činnosti pro podezření z porušení § 6 odst. 1 zákona o auditorech a přípis, kterým byla žalobkyně v souvislosti s ukončením shromažďování podkladů pro vydání rozhodnutí vyzvána k uplatnění práva ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, byly v souladu s § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech doručeny fikcí, když se žalobkyně do datové schránky nepřihlásila po dobu 10 dnů ode dne, kdy byly dokumenty do datové schránky ID DS: kzpr8pe dodány. Je-li statutární auditor – zaměstnanec účastníkem správního řízení, je třeba doručovat přímo jemu, nikoliv jeho zaměstnavateli – auditorské společnosti. O zřizování datových schránek Komora statutární auditory podle obsahu správního spisu informovala na svých webových stránkách, včetně výslovné informace, že budou zřizovány rovněž pro statutární auditory – zaměstnance. Je tedy vyloučena jakákoliv racionální úvaha o tom, že by snad žalobkyně nevěděla o existenci profesních datových schránek zřizovaných Ministerstvem vnitra auditorům či že mohla být na pochybách, zda se povinnost jejich využívání vztahuje rovněž na ni coby statutárního auditora – zaměstnance.

[5] Odeslání datové zprávy obsahující prvostupňové rozhodnutí do datové schránky žalobkyně bez příznaku „do vlastních rukou“ je procesním pochybením, avšak pochybením toliko formálním, které nemělo dopad do právní sféry žalobkyně, a tudíž

pokračování

nemělo ani vliv na zákonnost prvostupňového rozhodnutí, jelikož žalobkyně v daném případě netvrdila ani neprokazovala, že by se v důsledku opomenutí správního orgánu doručovat písemnost do vlastních rukou adresáta, dostala písemnost rovněž do dispozice osoby bez oprávnění číst zprávy určené do vlastních rukou. Nadto dle § 17 odst. 6 zákona o elektronických úkonech platí, že doručení dokumentu fikcí má stejné právní účinky jako doručení do vlastních rukou. Obdobné závěry ohledně správnosti postupu Komory při doručování prvostupňového rozhodnutí do datové schránky žalobkyně ID DS: kzpr8pe platí rovněž pro usnesení ze dne 27. 5. 2021, č. j. 996/2021/Kr, kterým výkonný výbor zamítl žádost žalobkyně o určení neúčinnosti doručení podle § 24 odst. 2 a § 41 správního řádu a žádost o prominutí zmeškání úkonů podle § 41 odst. 2 správního řádu, jakož i usnesení žalované ze dne 20. 7. 2021, č. j. RVDA-1139/2021, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti usnesení ze dne 27. 5. 2021, č. j. 996/2021/Kr. Prokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek ustanovení § 41 požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena. Žádný takový důvod v posuzovaném případě nelze ze správního spisu zjistit a ani nebyl tvrzen, potažmo prokazován ze strany žalobkyně.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a replika stěžovatelky

[6] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadla rozsudek městského soudu kasační stížností, ve které namítla jeho nepřezkoumatelnost. Soud měl žalobu posoudit v rozsahu všech žalobních bodů. Byl povinen posuzovat druhý žalobní bod minimálně v rozsahu, který by umožnil odůvodněný závěr, zda nedostatek usnášeníschopnosti správního orgánu nezpůsobil nicotnost rozhodnutí. Třetí žalobní bod byl soud povinen posuzovat minimálně v rozsahu, který by umožňoval učinit odůvodněný závěr, že není namístě předložit věc Ústavnímu soudu.

[7] Stěžovatelka nesouhlasila se závěrem, že jí bylo ze strany žalované řádně doručováno do datové schránky podnikající fyzické osoby. Pojem podnikající fyzické osoby nelze účelově rozšiřovat v tom smyslu, že by zahrnoval veškeré osoby, kterým byla zřízena schránka podnikající fyzické osoby. Stěžovatelka není podnikající fyzickou osobou. Vykonává auditorskou činnost v zaměstnaneckém poměru. Přístup k datové schránce podnikající fyzické osoby ani podle zákona o elektronických úkonech neznamena, že daná osoba je skutečně podnikající fyzickou osobou, a nesvědčí ani o tom, že je tato osoba zapsána v zákonem stanovené evidenci. U stěžovatelky nebylo nikdy pochyb, že podnikající fyzickou osobou není, nýbrž že tuto činnost vykonává jako zaměstnankyně auditorské společnosti. Stěžovatelka tedy nebyla podnikající fyzickou osobou, a nebylo tak namístě jí doručovat do datové schránky podnikající fyzické osoby, i kdyby ji měla zřízenou, protože takový fakt nemá vliv na postavení osoby jako podnikající nebo nepodnikající.

[8] Nesprávná je též úvaha, že adresa pro doručování zvolená účastníkem řízení podle § 19 odst. 3 správního řádu nemůže vyloučit doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, má-li adresát datovou schránku zřízenou a zpřístupněnou. V rozsudku ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 90/2010 - 95, NSS rozhodoval v situaci, kdy sdělenou doručovací adresou nebyla adresa datové schránky. Navíc podstatou v posuzované věci byla

skutečnost, že se napadené rozhodnutí dostalo do dispozice stěžovatele, který s ním byl obeznámen a včas podal správní žalobu. Projednávaná věc se však od soudem uváděného judikátu liší. Stěžovatelka sdělila žalované, že si přeje, aby jí bylo doručováno prostřednictvím zaměstnavatele, který má zřízení datovou schránku. Stěžovatelce tak bylo možno doručovat prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, což naplňovalo cíl zákona o elektronických úkonech, kterým je preference elektronické komunikace. Zvolení adresy zaměstnavatele nevyloučilo zákonné doručování v souladu s hierarchií způsobů danou ustanovením § 19 správního řádu. Rozhodnutí žalované potvrzené napadeným rozsudkem je projevem vrcholného doručovacího formalismu a popřením účelu právní úpravy elektronických komunikací. Žalovaná nevyvinula sebemenší snahu skutečně stěžovatelku s doručovanými písemnostmi seznámit, namísto toho neustále doručovala do datové schránky, kterou stěžovatelka nepoužívala, byť jí bylo ze systému datových schránek známo, že žádná z písemností se vůbec do sféry stěžovatelky reálně nedostala.

[9] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že v souladu s judikaturou bylo možné doručovat stěžovatelce do její datové schránky, ačkoliv nebyla statutárním auditorem – podnikající fyzickou osobou. Stěžovatelka nemohla mít pochybnost o tom, že datové schránky byly zřízeny pro všechny auditory, včetně těch, kteří vykonávají auditorskou činnost v zaměstnaneckém poměru. Komora o zřizování datových schránek, včetně povinnosti jejich využívání auditorskou obcí bez rozdílu, výslovně informovala na svých webových stránkách i v časopise Auditor. Stěžovatelka datovou schránku zcela ignorovala a teprve ve chvíli, kdy jí tento přístup přinesl újmu, začala hledat důvody, proč právě s ní mělo být zacházeno při doručování odlišným způsobem. Stěžovatelka brojí proti zákonnému postupu ze strany správních orgánů a dovolává se postupu jiného, který by se nutně od zákonných východisek odchyloval a byl *contra legem*. Neobstojí ani argument, že už v roce 1995 stěžovatelka sdělila Komoru fyzickou adresu, na niž jí mají být písemnosti zasílány. Takové sdělení mohlo být relevantní nejdéle do zřízení datové schránky stěžovatelce, a proto sotva může změnit povinnost správního orgánu doručovat v souladu s pravidly vyplývajícími ze zákona. Stěžovatelka žalované žádné sdělení, že by jí mělo být doručováno do datové schránky zaměstnavatele, neadresovala. I kdyby se tak stalo, nezbylo by než takový požadavek odmítnout.

[10] Stěžovatelka v replice k vyjádření žalovaného opětovně uvedla, že jako zaměstnankyně nebyla povinna využívat datovou schránku podnikající fyzické osoby, a že jí tudíž nemohlo být do této schránky platně doručováno. Zatímco Komora trvale od roku 1995 do datové schránky zaměstnavatele stěžovatelky doručovala, do datové schránky stěžovatelky nedoručovala ani jednou, dokud se nerozhodla sem doručovat právě písemnosti související s řízením o pozastavení činnosti stěžovatelky. Stěžovatelce neměla být zřízena datová schránka podnikající fyzické osoby, a byla-li jí zřízena, neměla stěžovatelka povinnost ji využívat, neboť podnikající fyzickou osobou není.

III. Posouzení kasační stížnosti

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2

pokračování

s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Soud se v souladu se svou relevantní judikaturou (například rozsudky NSS ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 – 58, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, či ze dne 5. 11. 2014, č. j. 3 As 60/2014 – 85) nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Dospěl přitom k závěru, že městský soud nepochybil, pokud se nezabýval žalobními námitkami, které směřovaly do merita věci, tedy konkrétně otázkami, zda byl výkonný výbor při přijetí prvostupňového rozhodnutí usnášeníschopný, či zda je § 6 odst. 1 zákona o auditorech v souladu s ústavním pořádkem. V řízení před městským soudem totiž nebylo namístě zkoumat správnost prvostupňového rozhodnutí, neboť to nebylo předmětem rozhodování žalované v napadeném rozhodnutí založeném výlučně na závěru o opožděnosti odvolání. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku, městský soud správně přezkoumal rozhodnutí žalované o odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí pouze stran skutečnosti, zda se jednalo o opožděné odvolání a zda byla žalobkyně zkrácena na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu (viz bod 57. napadeného rozsudku, k tomu srov. např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 26. 8. 2008, č. j. 8 As 51/2006 - 105, či rozsudek NSS ze dne 15. 7. 2015, č. j. 2 Azs 125/2015 - 22). Soud tedy postupoval správně, pokud napadené rozhodnutí přezkoumal pouze ve vztahu k žalobní argumentaci týkající se otázky včasnosti (resp. opožděnosti) podaného odvolání. Na tomto závěru nemůžou ničeho změnit ani námitky stěžovatelky stran nutného posuzování možné nicotnosti prvostupňového rozhodnutí. Stěžovatelka se totiž mylně domnívá, že by případná neusnášeníschopnost výkonného výboru mohla založit nicotnost prvostupňového rozhodnutí (k pojmu nicotnosti rozhodnutí srov. § 77 správního řádu a rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2010, č. j. 3 Ads 74/2010 - 173, č. 2159/2010 Sb. NSS).

[14] Jádrem sporu tedy tkví v posouzení otázky, zda správní orgány postupovaly správně, pokud stěžovatelce doručovaly prvostupňové rozhodnutí a písemnosti související s pozastavením výkonu auditorské činnosti do datové schránky podnikající fyzické osoby, která jí byla zřízena dle § 4 odst. 3 zákona o elektronických úkonech.

[15] Podle § 4 odst. 3 věty první zákona o elektronických úkonech, *datovou schránku podnikající fyzické osoby zřídí ministerstvo bezplatně advokátu, statutárnímu auditorovi, daňovému poradci, insolvenčnímu správci, znalci, soudnímu tlumočnickovi a soudnímu překladateli bezodkladně poté, co obdrží informaci o jejich zapsání do zákonem stanovené evidence (podtržení doplněno).*

[16] Podle § 2 písm. d) zákona o auditorech se rozumí, *statutárním auditorem fyzická osoba, které bylo Komorou vydáno rozhodnutí o oprávnění provádět auditorskou činnost (dále jen „auditorské oprávnění“).* Podle § 3 odst. téhož zákona, statutární auditor vykonává auditorskou činnost vlastním jménem a na vlastní účet nebo pro jiného auditora v rámci základního pracovněprávního vztahu (...). Podle § 12 písm. c) zákona o auditorech *rejstřík obsahuje tyto údaje o statutárních auditorech: identifikátor datové schránky podle zákona upravujícího elektronické úkony.*

[17] Podle § 17 odst. 1 zákona o elektronických úkonech, *umožňuje-li to povaha dokumentu, orgán veřejné moci jej doručuje jinému orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje na místě. Umožňuje-li to povaha dokumentu a má-li fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba zpřístupněnu svou datovou schránku, orgán veřejné moci doručuje dokument této osobě prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje veřejnou vyhláškou nebo na místě. Doručuje-li se způsobem podle tohoto zákona, ustanovení jiných právních předpisů upravujících způsob doručení se nepoužijí.* Podle § 17 odst. 3 zákona o elektronických úkonech, *dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu.* Podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech, *nepřihlásí-li se do datové schránky osoba podle odstavce 3 ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení.*

[18] Podle § 19 odst. 1 správního řádu, *písemnost doručuje správní orgán, který ji vyhotovil. Správní orgán doručí písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Nelze-li písemnost takto doručit, může ji doručit správní orgán sám; v zákonem stanovených případech může písemnost doručit prostřednictvím obecního úřadu, jemu naroven postaveného správního orgánu (dále jen „obecní úřad“) nebo prostřednictvím policejního orgánu příslušného podle místa doručení; je-li k řízení příslušný orgán obce, může písemnost doručit prostřednictvím obecní policie.* Podle § 19 odst. 2 věty první správního řádu, *není-li možné písemnost doručit prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, lze ji doručit také prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.* Podle § 19 odst. 5 správního řádu, *do vlastních rukou adresáta se doručují písemnosti podle § 59, § 72 odst. 1, písemnosti, o nichž tak stanoví zvláštní zákon, a jiné písemnosti, nařídí-li to oprávněná úřední osoba.*

[19] Jak správně shrnul městský soud, zákon o elektronických úkonech upravuje čtyři druhy datových schránek, přičemž jedním z těchto druhů je datová schránka podnikající fyzické osoby (§ 4 zákona o elektronických úkonech), která byla zřízena též stěžovatelce jakožto statutární auditorce. Důvodová zpráva k zákonu č. 299/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kterým byli statutární auditori zařazeni do výčtu osob, jimž se povinně zřizuje datová schránka, k tomu uvádí: „Z poznatků z aplikační praxe, z pohledu elektronizace v oblasti auditu i s ohledem na specifické postavení auditorů se novelizačním bodem zajišťuje zřízení datové schránky statutárnímu auditorovi - podnikající fyzické osobě ze zákona, bezplatně a bez podání žádosti, stejně jako je tomu v případě advokátů, daňových poradců a insolvenčních správců. Komunikace prostřednictvím datových schránek je žádoucí pro efektivní komunikaci Komory auditorů České republiky i Rady pro veřejný dohled nad auditem vůči auditorům, např. v rámci kontrol kvality, kárných řízení nebo řízení o správních deliktech.“

[20] Nejvyšší správní soud se současně ztotožňuje s městským soudem v tom, že vzhledem k zařazení statutárních auditorů do výčtu podobných typů profesí (advokát, daňový poradce, insolvenční správce, znalci, soudní tlumočník a soudní překladatel), kterým ministerstvo bezplatně a bezodkladně zřídí datovou schránku podnikající fyzické osoby podle § 4 odst. 3 zákona o elektronických úkonech, je na místě na statutární

pokračování

auditory aplikovat stejná výkladová stanoviska a judikaturu jako na ostatní ve výčtu uvedené profese. Nelze přitom pominout závěry, které ve vztahu k datovým schránkám zřizovaným advokátům vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 5. 2015, č. j. 7 Afs 60/2015 - 32, č. 3255/2015 Sb. NSS., a sice, že „bylo přitom úmyslem zákonodárce zřídit datové schránky všem advokátům za účelem zefektivnění komunikace v rámci jejich činnosti, a to bez ohledu na způsob výkonu advokacie, tj. zda vykonávají advokacii samostatně, jako společníci společnosti, členové sdružení nebo i jako zaměstnanci (...). Krajský soud jako orgán veřejné moci byl za takových okolností povinen postupovat podle ust. § 17 odst. 1 zákona o elektronických úkonech a doručovat písemnosti, včetně výzvy podle ust. § 51 s. ř. s., do datové schránky zástupce stěžovatele, nikoliv do datové schránky společnosti“.

[21] Jak vyplývá z výše citovaných ustanovení správního řádu a zákona o elektronických úkonech správní orgány při doručování jakýchkoli písemností mají povinnost z moci úřední zjišťovat, zda má adresát datovou schránku, a až na výjimky do ní musí adresátům veškeré písemnosti doručovat (pokud to umožňuje povaha doručovaného dokumentu srov. § 17 odst. 1 zákona o elektronických dokumentech). Tyto závěry ostatně potvrzuje též ustálená soudní judikatura. Jak například konstatoval Nejvyšší soud v usnesení ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 21 Cdo 3489/2012: „Každému, kdo má zpřístupněnou datovou schránku, soud doručuje rozhodnutí, předvolání a další listiny do datové schránky, aniž by adresát o takové doručení musel žádat nebo soudu sdělovat identifikátor své datové schránky. Soud zjišťuje z úřední povinnosti, zda má adresát zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku. Ten, kdo má zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku, má právo očekávat, že mu soud bude veškerá rozhodnutí, předvolání a jiné listiny doručovat v elektronické podobě do datové schránky. Tímto způsobem se nedoručuje jen tehdy, byly-li listiny doručeny při jednání nebo při jiném úkonu soudu nebo nedošlo-li k řádnému doručení listiny do datové schránky.“ Tento závěr pak (zejména ve vztahu ke správním orgánům) přejal též Nejvyšší správní soud, který například v právní větě rozsudku ze dne 22. 3. 2017, č. j. 6 As 5/2017 - 22, konstatoval: „Orgán veřejné moci doručuje dokumenty do datové schránky dle § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, pokud má příjemce zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku k okamžiku vypravení doručované písemnosti.“ Současně Nejvyšší správní soud ve vztahu k možnosti adresáta zvolit si adresu pro doručování dle správního řádu, vyslovil že „adresa pro doručování zvolená účastníkem řízení podle § 19 odst. 3 správního řádu z roku 2004 nemůže vyloučit doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, má-li adresát rozhodnutí datovou schránku zřízenou a zpřístupněnou“ (viz rozsudek NSS ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 90/2010 - 95). V usnesení ze dne 21. 7. 2011, sp. zn. III. ÚS 1513/11, se pak Ústavní soud zabýval argumentací, zda lze po každém spravedlivě požadovat, aby si pravidelně kontroloval datovou schránku, když ne každému je (snadno) dostupné internetové připojení. Ústavní soud k tomu mimo jiné uvedl, že lze po každém spravedlivě požadovat, aby si pravidelně kontroloval datovou schránku (odmítl argument stěžovatele, že „nemá internet“), byť by to bylo spojeno s určitými náklady, které však nesmějí být likvidační nebo nepřiměřeně vysoké.

[22] Nejvyšší správní soud ze správního spisu ověřil, že v projednávané věci bylo prvostupňové rozhodnutí odesláno do datové schránky žalobkyně ID DS: kzpr8pe, což je datová schránka zřízená v souladu s § 4 odst. 3 zákona o elektronických úkonech pro statutární auditorku Ing. Drahomíru Slawikovou. Datovou schránku ID DS: kzpr8pe má

stěžovatelka coby povinný údaj dle § 12 písm. c) zákona o auditorech evidovanou v rejstříku auditorů vedeném Komorou. Z doručenek datových zpráv vyplývá, že prvostupňové rozhodnutí, jakož i oznámení o zahájení řízení o pozastavení výkonu auditorské činnosti a přípisu, kterým byla stěžovatelka v souvislosti s ukončením shromažďování podkladů pro vydání rozhodnutí prvostupňovým správním orgánem vyzvána k uplatnění práva ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, byly v souladu s § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech doručeny fikcí, když se stěžovatelka do datové schránky nepřihlásila po dobu 10 dnů ode dne, kdy byly dokumenty do datové schránky ID DS: kzpr8pe dodány. Prvostupňové rozhodnutí bylo doručeno fikcí dne 22. 4. 2021, po marném uplynutí patnáctidenní odvolací lhůty tak nabylo právní moci dne 8. 5. 2021. Argumentace stěžovatelky, že není podnikající fyzickou osobou, pročez jí vůbec nemělo být doručováno do datové schránky podnikající fyzické osoby, se zcela míjí s podstatou projednávaného sporu. Tou je pouze otázka, zda správní orgány postupovaly správně, pokud stěžovatelce předmětné písemnosti doručovaly do jí v souladu se zákonem zřízené datové schránky. Skutečnost, že stěžovatelka nesouhlasí se zákonodárcem v tom, že jí coby statutární auditorce byla dle zákona zřízena datová schránka, nemění nic na tom, že správní orgány měly povinnost do datové schránky stěžovatelky písemnosti týkající se předmětného řízení doručovat (viz výše).

[23] Nedůvodná je argumentace stěžovatelky, která se snaží nyní posuzovaný případ odlišit od věci, která byla zdejším soudem řešena ve výše citovaném rozsudku č. j. 1 As 90/2010 - 95. Předně není pravdou, že by soud bez bližšího odůvodnění vyslovil závěr, že § 19 odst. 3 správního řádu nemůže vyloučit doručování prostřednictvím veřejné datové sítě. Zdejší soud své závěry srozumitelně vysvětlil, přičemž mimo jiné uvedl, že „§ 19 odst. 1 a 2 správního řádu jasně stanoví povinnost správního orgánu doručovat písemnosti primárně prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, což je rovněž v souladu se shora citovaným cílem zákona o elektronických úkonech, jímž je preference elektronické komunikace. Teprve v případě, že písemnost není možné doručit do datové schránky účastníka řízení, resp. jeho zástupce, je možné doručovat ji prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, a to prioritně na adresu, kterou si účastník řízení zvolí (§ 19 odst. 3 správního řádu). Rovněž z odborné literatury vyplývá, že [m]á-li adresát rozhodnutí zřízení a zpřístupnění datovou schránku, musí správní orgán vždy vyhotovit elektronický stejnopis rozhodnutí, opatřit jej výše uvedenými náležitostmi dle § 69 odst. 3 správního řádu a zaslat jej do jeho datové schránky (nedoručuje-li se na místě nebo veřejnou vyhláškou). (...) Pravidla pro doručování upravují ustanovení § 19 a násl. správního řádu. S účinností od 1. července 2009 bude primárním způsobem doručování písemností prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky (§ 19 odst. 1 správního řádu). Nelze-li písemnost doručit tímto způsobem, může ji správní orgán doručit sám nebo prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Fyzické osobě se pak doručuje na adresu pro doručování (sdělenou podle § 19 odst. 3), na adresu jejího trvalého pobytu, ve věcech podnikání do místa podnikání nebo na její elektronickou adresu (požádá-li o to dle § 19 odst. 3).’ (srov. Macková, A., Štědroň, B. *Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů s komentářem, včetně souvisejících zákonů a prováděcích předpisů*. Praha: Wolters Kluwer ČR)“ (podtržení doplněno). Je zřejmé, že závěry citovaného rozsudku se na uvedenou věc plně vztahují. Nejvyšší správní soud v této souvislosti znovu zdůrazňuje již výše uvedené, a sice že správní orgán je povinen doručovat účastníkovi řízení prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Pokud měl účastník řízení aktivovanou datovou schránku, pak nebyly

pokračování

splněny podmínky pro doručování jiným způsobem (k tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 23. 4. 2015, č. j. 7 As 255/2014 - 36).

[24] Na uvedených závěrech nemůže ničeho změnit ani tvrzení stěžovatelky, že měla správním orgánům sdělit, že jí má být doručováno na adresu jejího zaměstnavatele (resp. do jeho datové schránky), což ostatně stěžovatelka ani nijak nedoložila. Jak bylo předestřeno, takové oznámení by nemohlo změnit zákonnou povinnost správních orgánů doručovat předmětné písemnosti do její v souladu se zákonem zřízené datové schránky dle § 4 zákona o elektronických úkonech. Nepodstatný je i fakt, že je stěžovatelka zaměstnankyní auditorské společnosti. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje se závěry městského soudu (které ostatně vycházejí z výše citované judikatury), že je-li statutární auditor – zaměstnanec účastníkem správního řízení, je třeba doručovat přímo jemu, nikoliv jeho zaměstnavateli – auditorské společnosti, jak nesprávně dovozuje stěžovatelka. Jak dále přiléhavě konstatoval městský soud v bodu 49. napadeného rozsudku, tvrzení stěžovatelky, že Komora opustila dosavadní způsob doručování, když dosud se stěžovatelkou komunikovala vždy prostřednictvím auditorské společnosti, je přinejmenším zavádějící. Jak žalovaná uvedla v napadeném rozhodnutí, ve věci hrazení příspěvků Komoře je poplatníkem auditorská společnost, která hradí příspěvky i za statutárního auditora, kterého zaměstnává, resp. který je jejím společníkem (viz s. 6 rozhodnutí žalovaného). Komora tudíž správně ve věci hrazení příspěvků doručovala do datové schránky auditorské společnosti a nikoliv stěžovatelky. V případě řízení týkajícího se pozastavení výkonu auditorské činnosti stěžovatelky však nebyl žádný důvod doručovat s tímto řízením související písemnosti do datové schránky zaměstnavatele stěžovatelky. Závěrem soud dodává, že těžko může být doručovacím formalismem zákonný postup správních orgánů spočívající v doručování písemností do datové schránky stěžovatelky, která jí byla zřízena podle zákona. Tento postup byl v souzeném případě jediný možný a také jediný zákonem dovolený a uplatňuje se vůči všem osobám ve srovnatelné situaci, jako je sama stěžovatelka. Pokud by snad správní orgány vůči stěžovateli postupovaly odlišně než vůči ostatním subjektům, dopustily by se v právním státě nepřipustného zvýhodňování stěžovatelky oproti ostatním adresátům činnosti veřejné správy.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Uplatněné důvody kasační stížnosti tak nebyly zjištěny, a Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[26] Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatelka v něm neměla úspěch a žalované v něm žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. června 2023

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu